

Stedsbaseret praksis i naturfagene i et forskningsperspektiv

Kathrine Habekost Hansen, Formidling og skoletjeneste, Dansk Skaldyrcenter, DTU Aqua,

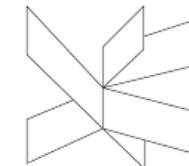
Tina Morgen, Morsø Kommune

Jannie Skjøtt Walker og Karen Barfod, VIA University College, Program for Outdoorpædagogik

novo nordisk
fonden

VILLUM FONDEN
✖

 Frilufts
Rådet

VIA University
College

Det der skal ske idag

- Kathrine fortæller om OPHAV projektet
- Karen fortæller om evalueringsopgaven og forskningsperspektivet
- Kathrine kommer med eksempel på undervisningsforløb om østers
- Vi åbner en østers

OPHAV

1. At øge børn og unges bevidsthed om Limfjorden og inspirere dem til mere aktiv brug af fjorden.
2. At øge børn og unge erhverver sig større viden om Limfjorden og dens ressourcer og hvordan den forvaltes bæredygtigt.
3. At øge børn og unges motivation for naturvidenskab og herigennem styrke deres handlekompetence i forhold til aktuelle og fremtidige udfordringer i relation til Limfjorden

Ca. 10 millioner, jan 2022 – dec 2026

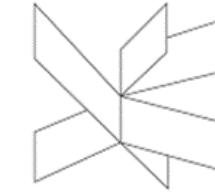

Design, evalueringen (373.000 kr)

1. Hvor mange gennemførte undervisningsforløb er der i forskellige perioder og elevgrupper? (Rækkevidde/adoption)
2. Hvad er betydningen af de gennemførte undervisningsforløb for elevernes motivation for at lære naturvidenskab? (virkning) –
3. Hvad er betydningen af de gennemførte undervisningsforløb for elevernes viden om Limfjorden? (virkning)
4. Hvad er betydningen af de gennemførte undervisningsforløb for elevernes udvikling af handlekompetence, forstået som deres evne og lyst til at handle i forhold til aktuelle forhold omkring Limfjorden? (virkning)
5. Hvad er de deltagende lærere og pædagogers oplevelse af projektet? (rækkevidde og virkning)

Evalueringssmodellen RE-AIM

1. **Reach** into the target population (rækkevidde)
2. **Effectiveness** or efficacy (virkning)
3. **Adoption** by target staff, settings, systems and communities
4. **Implementation** – consistency and cost of delivery of intervention
5. **Maintenance/sustainment** of intervention effects in individuals and settings over time.

(Glasgow, Vogt & Boles, 1999; Glasgow et al., 2019)

373.000,00 kr.

- Afgrænset geografisk område
- Samlet kommunal indsats
- Alle folke (4)- og friskoler (6)
- Alle daginstitutioner

Gatekeepers

- Institutions/ skolebesøg
  - Deltagelse i udviklingsdel
  - Interview af lærere og elever

Åbent og effektiv ledelse

Samarbejdsrelationer

Interesse 1: Progression og vidensniveau i grundskolen

'De der er i vuggestuen og har haft to gange er allerede blevet meget bedre til at håndtere dyr og udstyr, især dyr. Så det bliver spændende hvad de kan i overbygningen. De elever der er i 9. klasse på xxxx skolen laver forløb i skolen som jeg laver i 3.-4. klasse.'

Hvordan kommer de faglige elementer til at udvikle sig op igennem skolealderen, når nu alle elever og fjordrangers kommer til at arbejde så meget med fjorden.

Interesse 2: Tilknytning til lokalområdet gennem stedsresponsiv naturfagsundervisning

Place-responsive pedagogy involves the explicit efforts to teach by means of an environment with the aim of understanding and improving human–environment relations (Mannion, Fenwick, Lynch, 2012).

- Improving human-environment relations (kritisk perspektiv) (Beames)
- Hvor antropologi og naturvidenskab mødes
Naturen kan ikke længere forståes uden om mennesket

Place-responsive teaching approaches devised to meet environmental education ... will usefully emerge through **embodied experiences in places** based on consideration of the ontological (studiet af det, som eksisterer, og hvordan det eksisterer) **view of nature and culture as coextensive and contingent.**

Firsthand experience with the living world outside the classroom (Gruenewald, 2003)

Resonans mellem menneske og omgivelser

Det der bestemmer hvad stedets betydning er er ikke alene et topografisk eller geografisk perspektiv,, men også menneskets og det 'mere end menneskeliges' resonans.

Politiske og økonomiske beslutninger har betydning for menneskets samspil med stedet, og den enkeltes involvering i stedet er med til at tegne identitet og tilhør.

(Hastrup, 2015; Verlie, 2020)

Metode, evalueringen

Dokumentstudier

Ansøgning

Referater

Evalueringer af fx fjordrangerkursus

Deltagerobservation af indsatser og deltagere

Besøger daginstutioner og skoler på fjordrangerdage

Besøge skaldyrscenteret

Deltage i fjordranger kursus og møder med lærere

Go-along interviews med elever

Gruppeinterviews med projektaktørerne

Tematisk analyse (Braun og Clarke, 2006) på tværs af materialet i forhold til spørgsmålene

To forskningsinteresser

- Progression og vidensniveau i grundskolen
- Tilknytning til lokalområdet gennem stedsresponsiv naturfagsundervisning
  - Hvor antropologi og naturvidenskab mødes
Naturen kan ikke længere forståes uden om mennesket
  - firsthand experience with the living world outside the classroom
(Gruenewald)

Østersforløb

**OPHAV
LIMFJØRDEN**

Ubudne gæster i Limfjorden - 3. klasse

3. klasse

Dansk og Natur/Teknik

FN mål: 13 "Klimaindsats" og 14
"Livet i Havet"

Lidt kilder

Gruenewald, D. A. (2003) Foundations of Place: A Multidisciplinary Framework for Place-Conscious Education. *American Educational Research Journal*, Vol. 40, No. 3, pp. 619–654

Hastrup, K. (2015) Mennesket på kanten mellem natur og samfund- den humane vending I et antropologisk perspektiv.

Mannion, G., Fenwick, A., & Lynch, J. (2012). Place-responsive pedagogy: learning from teachers' experiences of excursions in nature. *Environmental Education Research*, 19(6), 792–809.

<https://doi.org/10.1080/13504622.2012.749980>

Verlie, B. (2020) From action to intra-action? Agency, identity and ‘goals’ in a relational approach to climate change education *ENVIRONMENTAL EDUCATION RESEARCH* 2020, VOL. 26, NOS. 9–10, 1266–1280 <https://doi.org/10.1080/13504622.2018.1497147>

<https://www.ophavlaering.dk/oversigt>